

ført, godt beholde de Rettigheder, de have nu, og lade deres Elever tage Eksamen i 17 Aars Alderen.

Endnu er der et fjerde Hovedpunkt, jeg vil gøre et Par Bemærkninger om, og det er den økonomiske Side af Sagen. Jeg maa maaske nævne nogle Tal. Jeg har bestræbt mig for, saa vidt muligt, at faa Lovforslaget lavet saaledes, at det ikke medfører forøgede Bekostninger. Vi leve jo nu i en Periode, hvor Indtægterne ikke flyde saa rigeligt ind i Statskassen som tidligere, og det er derfor ikke saa let at møde med Lovforslag, som medføre yderligere Udgifter. Nu er jo en Skolelov i og for sig en Lov, som næsten altid medfører saadanne. Det er i hvert Fald en Lov, som ikke kan give Skatteyderne Penge; det kan man ikke kræve af den. Jeg har, som sagt, søgt at lave Lovforslaget saaledes, at det ikke medfører forøgede Bekostninger, og jeg tror, det er lykkedes. Forslaget medfører paa visse Punkter Merudgift og Mindreindtægt, men det medfører saa ogsaa paa andre Punkter Merindtægt og Mindreudgift, og Forholdet bliver da det, som jeg nu med nogle Tal skal gøre Rede for. Man forøger Antallet af faste Lærere ved Skolerne fra 124 til 126, og man forøger Antallet af Overlærere fra 31 til 42. Dette tilsammen medfører en Merudgift af 18,000 Kr. Dernæst foreslaas det, at Indskrivningspengene ved Skolerne bortfalde, hvilket giver en Mindreindtægt af 3,700 Kr., og at Testimonialsgebyrerne ophøre, hvad der medfører en Mindreindtægt af 2,400 Kr. Endelig oprettes der nogle flere Fripladser, navnlig ved Metropolitanskolen. Det er nærmest for Lighedens Skyld. Ved Metropolitanskolen var kun en Tyvendedel af Pladserne Fripladser; det foreslaas, at det for Fremtiden skal være en Sjettedel, ligesom ved de øvrige Skoler i Landet, hvilket giver en Mindreindtægt af 9,800 Kr. Alt i alt bliver der altsaa en Merudgift og Mindreindtægt af 33,900 Kr. Paa den anden Side komme de forøgede Indtægter og Mindreudgifter. Der er for det første Forhøjelsen af Skolepengene. Med Hensyn til dem maa jeg straks bemærke, at i Folketinget skete der nogle Ændringer med Hensyn til Rønne Skole. Jeg skal ikke komme nærmere ind paa dem. De gaa ud paa, at de forhøjede Skolepenge ved Rønne Skole ikke indtræde straks. Rønne Skole er lidt uheldig stillet, fordi den ingen Stipendier har, og jeg har derfor ment at kunne inødekomme det Krav, der er rejst fra Folketingets Side. Derved

bliver Indtægtsforøgelsen meget formindsket, den bliver kun 4,800 Kr. For de 11 ny Klasser, som indføres — der skal jo nemlig indføres en ny 7de Klasse ved alle Skolerne — bliver der en forøget Skolepengeindtægt af 26,400 Kr. Dernæst mener jeg, at man kan spare meget ved de tre Retningers Indførelse og ved Afskaffelse af nogle Timelærere. Naar man faar flere faste Lærere, maa man absolut kunne afskaffe nogle Timelærere. Det giver tilsammen en Udgiftsforringelse af 30,912 Kr. Der bliver altsaa ved Lovforslaget i det hele en Merindtægt og Mindreudgift af 62,112 Kr. eller med andre Ord en Besparelse af 28,212 Kr. Nu vil jeg jo ikke lægge Skjul paa, at noget af dette Beløb vil medgaa i Overgangstiden, i den Tid, da man faar baade de gamle Klasser og de ny. I denne Overgangstid vil det være nødvendigt at have flere Timer og flere Timelærere, og derved vil noget af denne Besparelse falde bort. Desuden vil man ogsaa tabe noget ved at oprette Realklassen ved en eller flere af Statens Skoler. Ved mindst en af dem maa man vel have den oprettet, men i øvrigt maa man vel overlade Udnyttelsen af den til de private Realskoler — det vil ogsaa være et imødekommende Skridt over for dem. I det hele er Lovforslaget dog saaledes bygget, at det ikke — det kan jeg trygt sige — vil medføre forøgede Bekostninger for Statskassen. Enkelthederne i det skal jeg i øvrigt, som jeg før nævnte, ikke komme ind paa. Jeg har gjort Rede for nogle af Hovedpunkterne, og jeg tror, at det vil være heldigt for vort Skolevæsen, om man fik en Reform gennemført, væsentlig som den her foreslaede. Jeg tror, at der nu har været diskuteret i saa mange Aar om Forbedringer af Skolevæsenet, at det nu snart kunde være paa Tide, at Skolen fik Ro. Thi det, den trænger haardest til for at kunne løse sin Opgave, er Ro til at arbejde med sine Elever. Med disse Bemærkninger skal jeg tillade mig at anbefale Lovforslaget til det høje Ting.

Goos: Det foreliggende Forslag, Forslag til Lov om højere Almenskoler m. m., er jo, for at blive ved den tilvante og i den tidligere Lovgivning brugte Terminologi, et Forslag til Lov om en Reform af den lærde Skole. Jeg kan med Hensyn til det Spørgsmaal, om den lærde Skole overhovedet trænger til en Reform, yde min Anerkendelse til den ærede Minister for, at han har taget Sagen op, thi selv om det ikke maatte være Tilfældet, at den i saa